

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem paredzētās pamatinformācijas sagatavošanas un dalībnieka vajadzību noskaidrošanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem paredzētās pamatinformācijas sagatavošanas un dalībnieka vajadzību noskaidrošanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Valsts fondēto pensiju likuma (turpmāk – Likums) 11. panta 4. ² daļa, 11. ⁴ panta trešā daļa un Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma 13. panta piecpadsmitā daļa
Mērķis un būtība	<p>Likums nosaka valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājiem (turpmāk – pārvaldītāji) šādus pienākumus:</p> <p>1) izstrādāt ieguldījumu plānus – sistematizētu tādu noteikumu kopumu, saskaņā ar kuriem notiek līdzekļu pārvaldīšana un kuri ir izklāstīti katra attiecīgā ieguldījumu plāna prospektā un to dalībniekiem paredzētajā pamatinformācijā (turpmāk – pamatinformācija), kuras formātu un saturu, kā arī sagatavošanas kārtību nosaka Latvijas Banka;</p> <p>2) noskaidrot valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka (turpmāk – dalībnieks) vajadzības, nosūtot dalībniekam uzaicinājumu izvēlēties viņam nozīmīgos kritērijus uzkrāto līdzekļu ieguldīšanai no tiem kritērijiem, kurus noteikusi Latvijas Banka, lai dalībnieks varētu izvēlēties sev atbilstošāko ieguldījumu plānu.</p> <p>Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likums nosaka pārvaldītājiem pienākumu nodrošināt sniegto pakalpojumu raksturam, apjomam un sarežģītībai piemērotas visaptverošas un efektīvas iekšējās kontroles sistēmas izveidi un darbību, deleģējot Latvijas Bankai tiesības noteikt prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidei.</p> <p>Pamatojoties uz Likumā noteikto deleģējumu, ar mērķi noteikt pamatinformācijas formātu, saturu un tās sagatavošanas kārtību, dalībniekam sniedzamo informāciju, tās sniegšanas regularitāti un kritērijus, kurus pārvaldītāji izmantos, lai dalībnieks varētu izvēlēties sev atbilstošāko ieguldījumu plānu, kā arī noteikt iekšējās kontroles sistēmas izveidi dalībnieku informēšanai, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem paredzētās pamatinformācijas sagatavošanas un dalībnieka vajadzību noskaidrošanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts). Noteikumu projekta prasības būs saistošas pārvaldītājiem.</p> <p>Līdz šim dalībniekiem paredzētās pamatinformācijas formātu un saturu, kā arī tās sagatavošanas kārtību regulēja Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (kuras tiesību pārņēma ir Latvijas Banka) 2020. gada 4. augusta normatīvie noteikumi Nr. 123 "Valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem paredzētās pamatinformācijas sagatavošanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 123), kuri ar noteikumu projekta spēkā stāšanos zaudēs spēku.</p> <p>Salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 123 noteikumu projekts ne tikai optimizē līdzšinējo pamatinformācijas sagatavošanas kārtību, panākot vienotu Latvijas Bankā reģistrētās pamatinformācijas formu visiem</p>

	<p>ieguldījumu plāniem, bet arī vienkāršo tajā ietverto saturu, padarot to vieglāk uztveramu plašam dalībnieku lokam. Noteikumu projekts paredz, ka pārvaldītājs Latvijas Bankai sniedz pamatinformācijas sagatavošanai nepieciešamo informāciju, savukārt Latvijas Banka nodrošina vienotu pamatinformācijas formas sagatavošanu turpmākai reģistrācijai un reģistrētās pamatinformācijas nodošanu pārvaldītājam elektroniskā veidā.</p> <p>Noteikumu projekts noteic:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pamatinformācijas sagatavošanas kārtību; 2) prasības pamatinformācijā ietveramajam saturam, kuru pārvaldītājs norāda attiecīgajos ievadformas laukos; 3) nosacījumus pamatinformācijas aktualizācijai. <p>Attiecībā uz dalībniekam sniedzamo informāciju, tās sniegšanas regularitāti un kritērijiem, kurus pārvaldītāji izmantos, lai dalībnieks varētu izvēlēties sev atbilstošāko ieguldījumu plānu, noteikumu projekts nosaka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kritērijus, kurus pārvaldītājs izmanto dalībnieka vajadzību noskaidrošanas procesā; 2) minimumu informācijai, kuru pārvaldītājs sniedz dalībniekam, un tās sniegšanas regularitātei; 3) prasības pārvaldītāja iekšējās kontroles sistēmas izveidei, lai nodrošinātu dalībnieku informēšanu atbilstoši Likumā noteiktajām prasībām.
<p>Legitīmais mērķis</p>	<p>Nosakot pārvaldītājiem prasības un veicot prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai ar Likumu un Latvijas Bankas likumu noteiktā pienākuma veicināt dalībnieku interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti izpildi, kā arī izpilda likumdevēja uzlikto pienākumu noteikt pamatinformācijas formātu, saturu un tās sagatavošanas kārtību, dalībniekam sniedzamo informāciju, tās sniegšanas regularitāti un kritērijus, kurus pārvaldītāji izmanto dalībnieka vajadzību noskaidrošanai, kā arī prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidei, lai nodrošinātu dalībnieku informēšanu atbilstoši Likumā noteiktajām prasībām. Tādējādi noteikumu projektā paredzēto prasību mērķis ir citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība.</p> <p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai panāktu vienotu pārvaldītāju izpratni un pieeju Likumā noteikto prasību interpretācijai un piemērošanai.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Nosakot pārvaldītājiem vienotas prasības pamatinformācijas formātam, saturam un sagatavošanas kārtībai, kā arī dalībniekam sniedzamajai informācijai, tās sniegšanas regularitātei un kritērijiem, kurus pārvaldītāji izmanto vajadzību noskaidrošanai, tiek nodrošināta vienota pārvaldītāju izpratne un pieeja Likumā noteikto normu piemērošanai. Ja pārvaldītāji neveic pamatinformācijas sagatavošanu, dalībnieku informēšanu un vajadzību noskaidrošanu atbilstoši vienotām prasībām, tas var negatīvi ietekmēt pārvaldītāju sniegto pakalpojumu kvalitāti, radīt darbības neatbilstības risku un reputācijas risku. Lai nodrošinātu</p>

	<p>dalībnieku interešu aizsardzību un panāktu, ka dalībniekam ir iespēja uzkrāt optimālo pensijas kapitālu, ir būtiski pēc iespējas mazināt un novērst minētos riskus. Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt pārvaldītājiem vienotas prasības, ir izdot pārvaldītājiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi tādā pašā līmenī (kvalitātē), jo nenodrošinātu normu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Bankas vērtējumā nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka līmeņa normatīvos aktus, kuri nebūtu pārvaldītājiem juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādes nepieciešamība izriet no pilnvarojošām Likuma normām. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Bankai uzraudzības ietvaros ir tiesības kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot tirgus dalībniekam korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta prasību ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība) un, otrkārt, nav iespējams pēc būtības īstenot citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, ar kuriem leģitīmo mērķi varētu sasniegt tādā pašā kvalitātē. Treškārt, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu (ņemot vērā jau esošās prasības), kas konkrētajam pārvaldītājam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver gaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilākas finanšu sektora darbības veidā.</p>
Spēkā stāšanās	<p>Noteikumi stāsies spēkā 2024. gada 1. janvārī.</p> <p>Noteikumu III un IV nodaļa stāsies spēkā 2024. gada 1. jūlijā (vienlaikus ar pilnvarojumu Likuma 11.⁴ panta trešajā daļā).</p> <p>Līdz 2026. gada 1. jūlijam noteikumu projekta 24. punktā minētā informācija dalībnieka vajadzību noskaidrošanai pārvaldītājam būs jāsniedz visiem ieguldījumu plāna dalībniekiem.</p>
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	<p>Noteikumu izdošana nerada ietekmi uz Latvijas Bankas budžetu.</p>
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Attiecībā uz pamatinformācijas sagatavošanu, tās formātu un saturu noteikumu projekts optimizē šobrīd jau spēkā esošās prasības, kuras noteiktas Noteikumos Nr.123. Līdz ar to šīs normas papildu administratīvo slogu un jaunas administratīvās izmaksas pārvaldītājiem nerada.</p> <p>Likuma grozījumi, kuri nosaka pārvaldītājam pienākumu noskaidrot dalībnieka vajadzības, nosūtot dalībniekam uzaicinājumu izvēlēties viņam nozīmīgos kritērijus uzkrāto līdzekļu ieguldīšanai no tiem kritērijiem, kurus nosaka Latvijas Banka, lai dalībnieks varētu izvēlēties sev atbilstošāko ieguldījumu plānu, stāsies spēkā 2024. gada 1. jūlijā. Noteikumu projekts paredz normas Likumā minēto prasību īstenošanai, tāpēc papildu administratīvais slogs un izmaksas izriet no Likuma</p>

	prasību piemērošanas, nevis no noteikumu projektā paredzētajām normām.
Saistītie dokumenti	<p>1) Likums;</p> <p>2) Noteikumi Nr. 123;</p> <p>3) Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku";</p> <p>4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regula (ES) 2019/2088 par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē;</p> <p>5) Ministru kabineta 2003. gada 27. maija noteikumi Nr. 272 "Noteikumi par valsts fondēto pensiju shēmas darbību".</p>
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2023. gada 25. oktobrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un par to bija iespējama sabiedrības līdzdalība 2023. gada 31. oktobrim.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību tika informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija un valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāji.</p> <p>Noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā Latvijas Finanšu nozares asociācija informēja, ka atbalsta noteikumu projekta tālāko virzību, piedāvājot veikt dažus redakcionālus precizējumus. Priekšlikums ņemts vērā. No pārējiem uzrunātajiem finanšu tirgus dalībniekiem komentāri nav saņemti.</p> <p>Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē 2023. gada 15. novembrī par noteikumu projektu netika saņemti viedokļi, vērtējumi vai priekšlikumi. Līdz ar to tika atbalstīta noteikumu projekta iesniegšana apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>